

Yeni İklim Kanunu Ne Getiriyor? Halktan Gizlenen Taslakta Neler Var?

Taslak Metin Sermayeye Açık, Halka Kapalı

İklim Bakanlığı'nın yeni bir kanun hazırlığında olduğu biliniyor. Basından öğrenebildiğimiz kadarıyla, TBMM açılır açılmaz gündeme alınacak fakat taslak metin hâlen daha yayınlanmamış değil. Bakanlığın sitesinde üç yıl önceki taslak metin duruyor; yenisi ısrarla yayınlanmıyor. Yeni taslağa bu yazının sonunda ulaşabilirsiniz.

Metnin yayınlanmamış olması, sermaye ile paylaşılmadığı anlamına gelmiyor. Taslak, TOBB tarafından sermaye kesimlerine (yayınlanmaması kaydıyla) gönderildi ve görüşlerini iletmeleri istendi. Görüşlerini bildirebilmeleri için bir form da düzenlendi. Metnin bu şekilde sermayeye açılmasının çeşitli sızıntılara yol açacağı muhtemelen Bakanlık tarafından öngörülmüş, ancak bu yöntemle toplumda yaygın tartışmanın önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

Metnin sadece bizim elimize geçtiği düşünülemez; sosyalist çevrelerdeki ilgisizlik ve sessizlik manidardır, zira yoksulların günlük yaşamını derinden etkileyecek ve sermayenin yapısında ciddi değişikliklere yol açacak değişiklikler gündemde. Çevrecilik ve beraberindeki ideolojik paketlerin sosyalistler üzerindeki etkisi giderek belirgin bir hâl alıyor.

İklim Kanunları Ne İşe Yarar?

İklim düzenlemeleri, bazı "modeller" yani varsayımlar ve beklentiler/hedefler üzerine inşa edilmekte. Dünyanın ısınması, iklimin değişmesi, bunların sebep ve sonuçları

konusunda ortaya atılan çeşitli tezler, yatırım fonları veya BM gibi uluslararası kurumların öncülüğünde çeşitli politik tercihlere dönüşüyor.

Özetle söyleyecek olursak bu tez ve politikalar gerçek hayatta iki temel işleve sahip: Kâr oranlarının azalma eğilimi gerçeği karşısında, toplumun ürettiği değer toplum elinde kalmış kısmının devlet eliyle sermayeye aktarılması için bahane yaratılması. İkincisi, yine azalan kâr eğilim yasasına karşı, yenilikçi olmayan, piyasanın akışını yavaşlatan, eline geçen parayı istenilen mecralara aktar(a)mayan şirketlerin sistemden elenmesi için bir bahane üretilmesi.

İlk amaç için toplumun yoksul kesimlerinin temel emtiaya daha pahalı ulaşması, günlük faaliyetlerinin denetim altına alınması, her türlü bilgisinin depolanarak tasnif edilmesi gerekiyor. İkinci amaç için hangi şirketin faaliyetlerine izin verilir hangisinin verilmeyeceği, hangi şirketin krediye ulaşır hangisinin öz sermayesi ile baş başa bırakılacağı, hangisinin para cezaları ile çökertileceği önemlidir. İklim kanunları bu türlü araçların uygulamaya sokulduğu veya çerçevesinin çizildiği kurallar olarak kaşımıza çıkıyor.

Yeni Kanun Kimleri Kapsayacak?

2020 yılında Bakanlık sitesine asılan metinde, İklim Kanunu'nun tüzel ve özel tüm ilgili kesimlere uygulanacağı açık açık yazmaktaydı. Yeni metinde daha özenli bir dil kullanılmış ve kanunun muhatabı bir yerde gizlemiş. İlk bakışta üretim yapan sermaye şirketlerinin kanunun kapsamına girdiği gibi bir izlenim doğuyor ancak sera gazı azaltımı konusunda “vatandaşlarla işbirliği yapılacağı” söylenerek aslında herkesin muhatap alınacağı ima edilmiş durumda.

Vatandaşın radara alınması gibi, büyük küçük ayırmaksızın bütün şirketler kapsam içine alınmış durumda. Her türlü yeni kurala uyum gösterecek sermaye esnekliğine sahip dev firmalarla, ek yatırım imkânları oldukça sınırlı, el yordamıyla hayatta kalmakta olan küçük sermayeli firmaların aynı kurallara tâbi kılındığı görülüyor.

Türkiye'nin yumuşak karnı ise tam da burası. Sermayenin bileşimi ve yapısı ani bir dönüşümü mümkün kılmıyor ancak bir karar (aynı anlama gelmek üzere “kriz”) ânına yaklaşıldığı anlaşılıyor. Çok can yanacağı/yakılacağı açık. Kanun taslağı, bu anlamda bir ara durak olarak “pilot uygulama alanlarından” başlama imkânı getirmiş. Uygulamanın etaplar hâlinde tüm ülkeye yaygınlaştırılacağı beklenmeli. Diğer yandan üç yıl önce yayınlanan taslak metinde plan ve programların yetiştirilmesi için 2023 sonu belirlenmişken, bu süre bir yıl daha esnetilerek 2024 sonuna uzatılmış. Zamanın daraldığının bir diğer göstergesi de bu.

Yeni Kanun Ne Getiriyor?

Kanun taslağı, esas olarak bir çerçeve çiziyor. Örneğin, “karbon vergisi” getiriyor ancak detayları düzenlemiyor. Kurulacak belli denetleme ve düzenleme kurumlarına kişilere faaliyet izni verip vermeme gibi hayati yetkiler verildiği belirtiliyor. Salındığı kabul edilen karbonun pazarının düzenlenmesi için kullanılacak araçları genel olarak anlatılıyor; karbonun fiyatının belirlenmesinde kullanılacak yöntemler tanımlanıyor. Çıkarılacak başka kurallar için başlangıç düşünülmüş durumda. Kanunu pek çok başka kanun ve yönetmelik takip edecektir ki taslak da bunu açıkça söylüyor.

Taslağın detaylıca düzenlediği konular da var. Örneğin, karbon kurallarını ihlâl eden firmalar için fazla karbon salınımında uygulanacak para cezalarının miktarları tek tek belirlenmiş. Karbon piyasası sistemine kaydolmuş firmalardan her fazla ton için 10TL, kayıtsız firmalardan her fazla ton için 500.000TL’den 1.000.000TL’ye kadar alınacak. Para cezalarının iki amacı olduğu açık: Çökertmek ve bütçeye para aktarmak. Taslak, para cezalarının pilot uygulamada yarısı oranında uygulanacağını belirtiyor. Taslak metnin kendisi de çökertici cezalar getirdiğinin farkında. Zaten sisteme entegre olmak, gereklilikleri yerine getirebilmek, bu karmaşık süreçlerin altından kalkmak da bizatihi eleyici bir işlev görecek. Bu para cezalarının yarısı iklim değişikliği işleri için ayrılmış özel bütçeye aktarılacak. Yani para cezaları, caydırmaktan çok bir işi finanse etmek için düşünülmüş.

Özetleyecek olursak, kanun, devlete piyasada şirketleri batırıp çıkarma açısından üç temel yetki veriyor, bunun için başta “doğrudan ya da dolaylı olarak sera gazı emisyonlarına neden olan faaliyetleri yürüten işletmelerin, bu faaliyetleri gerçekleştirebilmesi için Başkanlıktan sera gazı emisyon izni alması zorunlu” tutuluyor. İkincisi, karbon fiyatlarının düzenlenmesi için vergi aracının kullanılacağı açıkça belirtiliyor ki bir itiraf sayılabilir. Bu güne kadar vergilerin toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için toplandığı söyleniyordu. Üçüncüsü, yeni regülasyonlara uyumu denetleme ve para cezası kesme imkânları birer piyasa düzenleme aracı olarak getiriliyor.

Türkiye’de kapitalizm bir krizin/kararın eşiğinde bulunuyor.

Deniz Kuzey
03 Eylül 2023

İKLİM KANUNU TEKLİFİ TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; yeşil kalkınma vizyonunun ve net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesi için sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ve iklim değişikliğine uyuma yönelik faaliyetler ile iklim değişikliğiyle mücadeleye ilişkin planlama ve uygulama araçlarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum faaliyetleri ile planlama ve uygulama araçlarını, gelirleri, izin ve denetimi ve bunlara ilişkin yasal ve kurumsal çerçevenin usul ve esaslarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Adil geçiş: İklim değişikliğiyle mücadelede belirlenen hedefler gerçekleştirilirken işsizlik ve ekonomik dalgalanmaların önlenmesi amacıyla kırılğan gruplar öncelikli olmak üzere kimsenin geride bırakılmadığı ve yeşil iş olanaklarının sağlandığı politikayı,

b) Bakan: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanını,

c) Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını,

ç) Başkan: İklim Değişikliği Başkanını,

d) Başkanlık: İklim Değişikliği Başkanlığını,

e) Denkleştirme: Karbon kredilerinin Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında veya gönüllü taahhütlerde kullanılmasını,

f) Emisyon Ticaret Sistemi (ETS): Sera gazı emisyonlarına bir üst sınır belirlenmesi ilkesine dayalı olarak çalışan ve tahsisatların alınıp satılması suretiyle sera gazı emisyonunu sınırlandıran veya sınırlandırmayı teşvik eden ulusal ve uluslararası piyasa temelli mekanizmayı,

g) Esneklik mekanizmaları: Emisyon Ticaret Sisteminde yer alan işletmelere tahsisat teslimat yükümlülüklerini yerine getirirken bir önceki veya bir sonraki dönemin tahsisatlarını kullanma hakkı ile denkleştirme kullanımı gibi imkânlar sağlayan süreçleri,

ğ) Gönüllü Karbon Piyasası: Karbon kredilerinin alım satımının yapıldığı piyasayı,

h) İklim adaleti: İklim değişikliğinin neden olduğu eşitsizliği ortadan kaldırmayı amaçlayan politika ve uygulamaları,

ı) İklim değişikliğine uyum: İklim değişikliğinin mevcut veya olası olumsuz etkilerini

önlemeye, muhtemel zararları en aza indirmeye ya da ortaya çıkabilecek fırsatlardan yararlanmaya yönelik süreci,

i) İklim finansmanı: İklim değişikliği ile mücadele kapsamında sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerini desteklemeyi amaçlayan kamu, özel ve alternatif finansman kaynaklarından sağlanan yerel, ulusal veya uluslararası finansmanı,

j) İklim değişikliği teşviki: İklim değişikliği ile mücadele kapsamında; planlama ve uygulama araçları ile sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerini destekleyen teşvikleri,

k) Karbon fiyatlandırma araçları: Sera gazı emisyonlarının azaltımı amacıyla uygulanabilecek Emisyon Ticaret Sistemi veya karbon vergisi gibi araçları,

l) Karbon kredisi: Sera gazı emisyonlarının azaltım, giderim veya tutma faaliyetlerinin bağımsız kuruluşlar tarafından doğrulanması ve standart kuruluşu tarafından belgelendirilmesi sonucu elde edilen ve bir ton karbondioksit eşdeğeri cinsinden ifade edilen krediyi,

m) Piyasa işleticisi: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,

n) Planlama araçları: Kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve iklim değişikliği ile mücadeleye doğrudan ya da dolaylı olarak katkı sağlayan plan, program, strateji, eylem planı ve sair politika belgelerini,

o) Proje sahibi: Karbon kredisi üretecek faaliyeti geliştiren gerçek veya tüzel kişiyi,

ö) Sera gazı emisyonu: Kızılötesi radyasyonu emen ve yeniden salan, doğal veya insan kaynaklı olabilen karbondioksit, metan, diazotmonoksit ve hidroflorokarbonlar, perflorokarbonlar, kükürt hekzaflorür veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları veya flor içeren diğer sera gazları ile Başkanlık tarafından belirlenecek diğer sera gazları ve gaz benzeri atmosfer bileşenlerinin salımını,

p) Sera gazı emisyonlarının azaltımı: Sera gazı emisyonlarının azaltılması ile yutak alanların korunması, artırılması ve iyileştirilmesi faaliyetlerini,

r) Tahsisat: Misli nitelikte, devredilebilen, kaydi olarak ihraç edilen ve belirli bir süre boyunca bir ton karbondioksit eşdeğerinde sera gazı emisyon izni sağlayan ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen anlamda sermaye piyasası aracını,

s) Taksonomi: İklim değişikliği finansmanının harekete geçirilmesine katkıda bulunan, iklim değişikliği ile mücadele kapsamındaki yatırım alanlarına veya faaliyetlerine ilişkin

ilkeler ve kriterler belirleyerek ekonomik ve finansal faaliyetlere rehberlik eden sınıflandırma sistemlerini,

ş) Ulusal Katkı Beyanı: Başkanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum hedeflerini içerecek şekilde en az 5 yılda bir olmak üzere dönemsel olarak hazırlanan belgeyi,

t) Uygulama araçları: İklim değişikliği ile mücadelede; iklim finansmanı, teknoloji geliştirme ve transferi ile kapasite geliştirme faaliyetlerini,

ifade eder.

Genel esaslar

MADDE 3- (1) İklim değişikliği ile mücadelede; eşitlik, iklim adaleti, ihtiyatlılık, katılım, entegrasyon, sürdürülebilirlik, şeffaflık, adil geçiş ve ilerleme ilkeleri esas alınır.

(2) Sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ile finans, teknoloji ve kapasite geliştirme gibi ihtiyaç duyulan alanlarda; kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve vatandaşlar iş birliği yapar; bu alanlara yönelik ikili veya çok taraflı iş birlikleri geliştirilir.

(3) Ulusal Katkı Beyanı'nda net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda ülkenin kalkınma öncelikleri ve özel koşulları göz önünde bulundurulur ve bu çerçevede önlemler alınır.

(4) Sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerine ilişkin ilerlemeler yıllık bazda İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulunca değerlendirilir.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, bu Kanun doğrultusunda alınacak tüm tedbirlere ve düzenlemelere uymakla ve bunları uygulamakla yükümlüdür. Bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler; plan ve projeler yapar, yaptırır, uygular ve destekler.

(6) Bu Kanun kapsamında gerekli görülen tüm tedbirlerin alınması amacıyla; koordinasyonu sağlamak, faaliyetleri belirlemek, gelişmeleri izlemek, ilgili kurumlarla işbirliği içerisinde planlama veya uygulama araçlarını yapmak veya yaptırmakla Başkanlık yetkilidir.

(7) 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Başkanlık; bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak gerekli gördüğü veri, bilgi ve belgeyi; kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden veri, bilgi ve belge talebinde bulunanlar;

bunları istenilen sürede bedelsiz olarak Başkanlıkla paylaşmakla yükümlüdür.

İKİNCİ BÖLÜM

İklim Değişikliği ile Mücadele

Sera gazı emisyonlarının azaltım faaliyetleri

MADDE 4- (1) Sera gazı emisyonları; Ulusal Katkı Beyanı ve belirlenen net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda azaltılır.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarının mevzuatla kendilerine verilen görev ve sorumlulukları dahilinde sera gazı emisyonlarının azaltım faaliyetleri; Başkanlığın görüşü alınarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(3) Belirlenen faaliyetler doğrultusunda ilgili kurumlar, sektörlerin orta ve uzun dönemli projeksiyonlarını yaparak sayısallaştırılmış hedefleri de içeren planlama araçlarını; uyarlamak, hazırlamak, uygulamak, izlemek ve güncellemekle yükümlüdür.

İklim değişikliğine uyum faaliyetleri

MADDE 5- (1) İklim değişikliği kaynaklı riskler ile kayıp ve zararların tespiti, giderilmesi veya en aza indirilmesi için iklim değişikliğine uyum sağlanır.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarının mevzuatla kendilerine verilen görev ve sorumlulukları dahilinde iklim değişikliğine uyum faaliyetleri; Başkanlığın görüşü alınarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(3) Belirlenen faaliyetler doğrultusunda ilgili kurumlar; ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte iklim değişikliğiyle ilgili planlama araçları ile etki, etkilenebilirlik ve risk analizlerini; uyarlamak, hazırlamak, hazırlatmak, yatırım ve planlama faaliyetlerinde hazırlanan bu araçları ve analizleri göz önünde bulundurmak ve bunları uygulamakla yükümlüdür.

Planlama araçları

MADDE 6- (1) Kurum ve kuruluşlarca hazırlanan plan, program, strateji, eylem planı ve sair politika belgelerinde; yeşil kalkınma vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi kapsamında iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik bu Kanunda belirlenen esaslar dikkate alınır.

(2) İklim değişikliği strateji ve eylem planları; sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Başkanlık koordinasyonunda, ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile dönemsel olarak ulusal ve bölgesel ölçekte hazırlanır, uygulanır, uygulaması izlenir ve değerlendirilir.

(3) Yerel iklim değişikliği eylem planları; sera gazı emisyonlarının azaltımı kapsamında sera gazı emisyon envanterini, sera gazı azaltım hedefi ile eylemlerini, uyum kapsamındaki etki, etkilenebilirlik ve risk analizini, iklim değişikliğine uyum hedefleri ile eylemlerini içerecek ve her ilin bütüncül planı olacak şekilde valinin koordinasyonunda; büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi tarafından, ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla hazırlanır veya hazırlattırılır. Bu eylem planları, her beş yılda bir güncellenir. Yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması veya izlenmesi süreçlerinde, ilgili kurum ve kuruluşlar kendilerinden talep edilen belge, bilgi ve veriyi mer'î mevzuat hükümleri çerçevesinde paylaşır.

(4) İklim simülasyonları, sektörel etki, etkilenebilirlik ve risk analizleri; strateji ve eylem planlarına esas teşkil etmek üzere dönemsel olarak hazırlanır ve güncellenir.

Uygulama araçları

MADDE 7- (1) Bu Kanun kapsamında yer alan finansal araçlara ilişkin esaslar şunlardır;

a) Kurum ve kuruluşlarca iklim değişikliği ile mücadele amacıyla yapılacak faaliyetler ve yatırımlar için; iklim finansmanı ve iklim değişikliği teşviki kaynaklarının geliştirilmesi, kullanılması, kayıp ve zararlara yönelik sigorta sisteminin oluşturulması, yeşil ve sürdürülebilir sermaye piyasası araçlarının teşvik edilmesi esastır.

b) Bu Kanun kapsamında; ulusal, sektörel ve tematik raporların hazırlanması, sürdürülebilirlik raporlama standartlarının hazırlanmasına görüş verilmesi, finansal kaynakları iklim değişikliği ile mücadele yatırımlarına yönlendirmek üzere iklim finansmanı ve iklim değişikliği teşvik mekanizmalarının kurulması, iklim finansmanı ve iklim değişikliği teşviklerine ilişkin izleme ve raporlama faaliyetleri ile taksonomi konusuna yönelik çalışmaların koordine edilmesi Başkanlıkça yürütülür.

(2) Bu Kanun kapsamında yer alan teknoloji araçlarına ilişkin esaslar şunlardır;

a) İlgili kurum ve kuruluşlarca hazırlanan planlama ve uygulama araçlarında temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması esastır.

b) Bu kanun kapsamında, Başkanlık işbirliğiyle TÜBİTAK bünyesinde araştırma enstitüsü kurulur. Başkanlığa bağlı; ilgili kurumlarla koordineli olarak araştırma ve uygulama merkezleri ya da teknopark gibi teknoloji geliştirme merkezleri kurulabilir.

(3) Bu Kanun kapsamında yer alan kapasite geliştirme araçlarına ilişkin esaslar şunlardır;

a) Kurum ve kuruluşlarca; kamuoyu farkındalığının artırılması ve toplumu iklim

değişikliğinin etkileri konusunda duyarlı hale getirmek için eğitim, bilinçlendirme ve kapasite geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilir.

b) Tüm eğitim düzeylerinde müfredat ve öğretim programlarının güncellenmesi ve yeşil iş gücünün yetiştirilmesi için gerekli çalışmalar Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca yapılır.

(4) Bu maddede belirtilen uygulamaların usul ve esasları, sorumlulukları dahilinde Başkanlık görüşü alınarak ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Karbon Fiyatlandırma

Emisyon Ticaret Sisteminin kurulması

MADDE 8- (1) Başkanlık tarafından Emisyon Ticaret Sistemi kurulur. Bu kapsamda esneklik mekanizmaları ile piyasa istikrar mekanizmaları da geliştirilebilir.

(2) Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkındaki mevzuat kapsamında esasları yönetmelikle belirlenen doğrudan ya da dolaylı olarak sera gazı emisyonlarına neden olan faaliyetleri yürüten işletmelerin, bu faaliyetleri gerçekleştirebilmesi için Başkanlıktan sera gazı emisyon izni alması zorunludur.

(3) Sera gazı emisyon izni, devredilemez ve işletmeciye sadece sera gazı emisyonuna neden olan faaliyetlerini yürütebilmesi hakkını verir. Sera gazı emisyon izninin geçerlilik süresi içerisinde tesisin niteliğinde veya işleyişinde gerçekleşen değişiklikler ile sera gazı emisyon izni sahibi gerçek veya tüzel kişilerde meydana gelecek değişiklikler neticesinde yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar kapsamında sera gazı emisyon izni Başkanlık tarafından güncellenir veya iptal edilir.

Görev dağılımı

MADDE 9- (1) Bu Kanunda ve diğer mevzuatta yer alan yetki ve sorumluluğa ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla;

a) Karbon Piyasası Kurulu;

1) Bakan başkanlığında, İklim Değişikliği Başmüzakerecisi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı bakan yardımcılarını, Strateji ve Bütçe Başkan Yardımcısını, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı ile İklim Değişikliği Başkanından oluşur. Kurulun sekretaryasını Başkanlık yapar. Gerekli görüldüğü durumlarda, diğer kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek grupları ve özel sektör temsilcileri toplantılara oy hakkı olmaksızın davet edilebilir.

2) Karbon fiyatlandırma araçlarını belirler, ücretsiz tahsisatların dağılımına karar verir, birincil piyasada satışa arz olunacak tahsisat miktarını tespit eder, Emisyon Ticaret Sistemi ile ilgili plan, politika, strateji ve eylemleri belirler, ulusal ve uluslararası gönüllü karbon piyasasına konu olacak sektör, proje ve faaliyetleri tespit eder, bunlara ilişkin sınırlamaları ve karbon kredilerinin ithal ve ihracına ilişkin temel politikayı belirler.

3) Üye tamsayısı ile toplanılır. Toplantı kararları açık oylama ve toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır.

b) Başkanlık; Emisyon Ticaret Sistemini geliştirir ve düzenler, tahsisat süreçlerini yönetir, sera gazı emisyonlarının izleme, raporlama ve doğrulama sürecini yönetir, denkleştirme faaliyetlerini düzenler, karbon kredilerinin Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında kullanımını belirler, karbon kredilerinin itfasını gerçekleştirir, Karbon Piyasası Kurulu kararları doğrultusunda ulusal ve uluslararası düzeyde karbon kredisi ithal etme ve ihraç etme konularında politika geliştirmeye ve karar vermeye yönelik her türlü iş ve işlemi yapar.

c) Sermaye Piyasası Kurulu; bu Kanun ve 6362 sayılı Kanun uyarınca; Emisyon Ticaret Sistemi piyasasındaki ve gönüllü karbon piyasasındaki işlemleri izler, sermaye piyasası suçları ve piyasa bozucu eylemlere karşı piyasa gözetimini ve denetimini gerçekleştirir. Sermaye Piyasası Kurulu ayrıca piyasa işleticisinin bilgi sistemleri denetimini 6362 sayılı Kanununun 72 nci maddesi kapsamında yerine getirir.

ç) Piyasa işleticisi; Karbon Piyasası Kurulu kararları ve 6362 sayılı Kanun kapsamında verilen yetkiler doğrultusunda; Emisyon Ticaret Sistemi piyasasını ve gönüllü karbon piyasasını kurar, organize eder ve işletir, sermaye piyasası suçu veya piyasa bozucu şüphesi içeren eylemleri Başkanlığa ve Sermaye Piyasası Kuruluna bildirir. Piyasa işleticisi, tahsisatların ve emisyon ticaretine ilişkin Başkanlıkça ve Sermaye Piyasası Kurulunca uygun görülen diğer ürünlerin birincil ve ikincil piyasada işlem görmesi için gerekli organizasyonu yapar ve piyasa işleticisi görevlerini yerine getirir.

d) Merkezi takas kuruluşu; 6362 sayılı Kanun kapsamındaki faaliyetlerini Emisyon Ticaret Sistemi piyasası kapsamında yürütür.

e) Merkezi kayıt kuruluşu; 6362 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (p) bendinde tanımlandığı şekilde; Emisyon Ticaret Sistemi piyasası kapsamında tahsisatların kayden ihracı, elde bulundurulması, iptali işlemlerini ve bunlara ilişkin hakları hak sahibi bazında izler, Emisyon Ticareti Sisteminin bütünlüğünü sağlamak üzere, piyasa mekanizması dahilinde işlem kayıt sistemini kurar, kaydi tahsisatları ve bunlara bağlı hakları elektronik ortamda üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izler ve merkezi saklamasını yapar, bunlara ilişkin hakların kullanımının ve transferinin sağlanması

hizmetini verir ve kayıtların ilgili mevzuatta öngörülen çerçevede gizliliğini sağlar.

(2) Tahsisatların, Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında alım satımı, 6362 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş olan yatırım kuruluşları aracılığıyla yapılır. Tahsisatlar üzerinde alım satım aracılığı faaliyetini gerçekleştirebilecek yatırım kuruluşları ile bu faaliyetin gerçekleştirilmesi sırasında yatırım kuruluşları tarafından uyulması gereken usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. İşbu faaliyetlere, 6362 sayılı Kanunun yatırımcı tazminine ilişkin hükümleri uygulanmaz.

(3) Piyasa işleticisi, merkezi takas kuruluşu ve merkezi kayıt kuruluşunun bu Kanunda yer alan faaliyetleri nedeniyle alınacak ücret ve komisyonlar ile bunların tahsil zamanı ve şekillerine ilişkin esaslar; piyasa işleticisi, merkezi takas kuruluşu ve merkezi kayıt kuruluşunun önerisi doğrultusunda Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanır.

(4) Piyasa şeffaflığını sağlamak amacıyla ücretsiz tahsisat verileri, doğrulanmış yıllık sera gazı emisyon değerleri ve tesislerin tahsisat teslimat yükümlülüklerine ilişkin bilgiler kamuoyu ile mer'î mevzuat hükümleri çerçevesinde paylaşılabilir. Emisyon Ticaret Sistemi piyasasında ve gönüllü karbon piyasasında gerçekleştirilecek gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında Sermaye Piyasası Kurulu ve piyasa işleticisi tarafından talep edilecek bilgi ve belgeler bakımından 6362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri saklıdır.

(5) Bu maddede belirtilen uygulamalara, kapsama ve piyasaya yönelik usul ve esaslar, Sermaye Piyasası Kurulu ve Başkanlık tarafından müştereken belirlenir.

Denkleştirme

MADDE 10- (1) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında tahsisat yükümlülüklerinin bir bölümünün eşdeğer miktarda karbon kredisi ile karşılanması amacıyla denkleştirme yapılmasına izin verilebilir.

(2) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında tahsisat yükümlülüklerinin bir kısmını karbon kredisi ile karşılayan işletmelere Başkanlık tarafından denkleştirme sertifikası verilir.

(3) Emisyon Ticaret Sistemi ve gönüllü taahhütler kapsamında yapılacak denkleştirme işlemleri, denkleştirme projelerinin alım-satımı, Emisyon Ticaret Sistemine dahil olmayan; sera gazı emisyonlarının azaltımı, giderim veya tutma faaliyetleri ile yutak alanların artırılmasına yönelik faaliyetler aracılığıyla ulusal standart ve metodolojileri temel alarak karbon kredisi üreten kredilendirme sisteminin esasları ve bu hususlara ilişkin oluşturulacak kurul, komite ve görevli kurumların yetkileri yönetmelikle belirlenir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren gönüllü karbon piyasasında karbon

kredisi üretimine başlamış veya başlayacak yurt içinde gerçekleşen projelerin sahipleri; projelerini, Başkanlıkça belirlenen ve Başkanlığın resmi internet sayfasında ilan edilen sisteme kayıt ettirmekle yükümlüdür.

(5) Ulusal karbon kredilendirme sisteminden ihraç edilen karbon kredilerini, Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında dahil olup olmadığına bakılmaksızın gönüllü olarak gerçekleştirilmesi planlanan iklim hedefleri için kullanan işletmeler 21/06/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında kurumlar vergisinden binde iki oranında muaftır.

(6) Denkleştirme projesine dair sunulan bilgi, belge ve verilerin hatalı/hileli olduğunun tespiti halinde, ilgili miktardaki denkleştirme sertifikası tahsisat teslim yükümlülüğü için kullanılamaz ve tahsisat teslim yükümlülüğünün yerine getirilmemiş olduğu kabul edilir. Bu durumda proje sahibine 17 nci maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen yaptırım uygulanır.

Tahsisatlar ve yasal niteliği

MADDE 11- (1) Doğrulanmış yıllık sera gazı emisyon değerine karşılık gelecek şekilde yıllık tahsisat tesliminde bulunulması zorunludur. Tahsisat teslim yükümlülüğünü yerine getirmeyen işletmeler, bir sonraki takvim yılına ilişkin tahsisatlarını teslim ederken bu Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen yaptırıma esas sera gazı emisyonlarına eşit miktarda tahsisatı da teslim etmekle yükümlüdür.

(2) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında ücretsiz tahsisat sağlanabilir. Ücretsiz tahsisatların ikincil piyasada işlem görmesi kotasyona tabi olacaktır.

(3) Karbon Piyasası Kurulu kararıyla bir sonraki yıl için aktarılacak tahsisat miktarları her yıl 31 Ekim tarihine kadar Resmi Gazete'de yayımlanır.

(4) Bu Kanun ve 6362 sayılı Kanun çerçevesinde, takas risklerinin önlenmesi amacıyla piyasa işleticisi ve merkezi takas kuruluşu nezdinde tutulan teminatlar ile oluşturulan garanti fonundaki varlıklar; amaçları dışında kullanılamaz, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, idari mercilerin tasfiye kararlarından etkilenmez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(5) Tahsisatlar, 6362 sayılı Kanunun ihraç ve ihraççıya ilişkin hükümlerinden muaftır.

(6) Tahsisatlar; teminat sözleşmelerine konu edilemez, kamu alacakları dışında haczedilemez, rehnedilemez, idari mercilerin tasfiye kararlarından etkilenmez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz. İhraç edilecek tahsisatların merkezi kayıt kuruluşu nezdinde elektronik ortamda kayden ihracı ve bunlara ilişkin hakların hak sahipleri bazında izlenmesi zorunludur.

(7) Tesislerin teslim yükümlülüğünü yerine getirme zamanından önce faaliyetine son vermesi, işletmenin tasfiyesi, konkordato kararı almış olması teslim yükümlüğünü yerine getirmesine engel teşkil etmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Döner Sermaye ve Gelirler

Döner Sermaye

MADDE 12- (1) Başkanlık, görev alanına giren hizmetleri yerine getirmek üzere döner sermaye işletmesi kurmaya yetkilidir.

(2) Döner sermaye işletmesinin sermayesi, faaliyet alanları, görevleri, gelirleri, giderleri, işleyişi, denetimi ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları Başkanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Gelirler

MADDE 13- (1) Bu Kanunda belirlenen amaçlarda kullanılmak üzere aşağıda sayılan gelirler ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak öngörülür ve gelir gerçekleştirilmesine bağlı olarak gelir kaydedilir:

a) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında elde edilen birincil piyasada tahsisat satış gelirleri, piyasa istikrar mekanizması kaynaklı işlemlerden elde edilen gelirler, yatırım kuruluşlarının piyasaya giriş ücretinden elde edilecek gelirler ve ücretsiz tahsisatların piyasada işlem görmesine yönelik piyasaya giriş ücretlerinden oluşan gelirler,

b) Sera gazları, ozon tabakasını incelten madde, florlu sera gazları ve florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipmanlara ilişkin yürütülen iş, işlem ve uygulamalardan elde edilecek gelirler,

c) Başkanlıktan sera gazı emisyon izni alınması kapsamında elde edilecek gelirler,

ç) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında ve ulusal ve uluslararası gönüllü karbon piyasalarında satılan denkleştirme projelerinin alım satım işlemi üzerinden elde edilecek gelirler,

d) Bu Kanun kapsamında uygulanan idarî para cezalarının yüzde ellisi,

e) Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi tarafından yapılacak veri paylaşımı sonucunda elde edilecek gelirler.

(2) İlgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde yukarıda belirtilen gelirler karşılığı tutar Başkanlık bütçesinde özel ödenek olarak öngörülür. Ödenek tutarını aşan gelir

gerçekleşmeleri karşılığında ödenek eklemeye Bakan yetkilidir. Özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçelerine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(3) Gerektiğinde Başkanlık bütçesinin ilgili tertiplerine genel bütçenin diğer tertiplerinden ödenek aktarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu çerçevede aktarılan ödenek söz konusu özel hesaba aktarılarak kullanılır. Bu tertiplerde yılı içinde kullanılmayan tutarlar, ertesi yıla devredilmez.

(4) Özel ödenek, Başkanlığın merkez muhasebe birimi adına açılacak İklim Değişikliği Özel Hesabına aktarılarak kullanılır. Bu hesaptan yapılacak harcamalar yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmez. Söz konusu özel hesabın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı görüşü alınarak Başkanlıkça belirlenir.

(5) Bu Kanunda öngörülen amaçlar için kullanılmak üzere;

a) 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre dış kaynaklı proje kredileri kapsamında sağlanan finansman ve bu kredilerin kullanılmasına ilişkin yapılan geri ödemeler,

b) Her türlü şartlı veya şartsız bağış ve yardımlar ile sair gelirler,

İklim Değişikliği Özel Hesabına gelir olarak kaydedilir.

(6) Bu maddede öngörülen gelirler, Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz.

(7) Piyasa gözetim ve denetimine ilişkin düzenlenen idari para cezaları Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM) payı olmaksızın Genel Bütçeye aktarılır.

Yeşil dönüşüm desteklerinin kullanımı

MADDE 14- (1) Ülkemizin yeşil dönüşümünü desteklemek amacıyla; sera gazı emisyonlarının azaltımı veya iklim değişikliğine uyum potansiyeli yüksek olan iklim dostu yatırımlar ile yeşil büyümenin gerektirdiği inovasyon ve sektörel teknolojik dönüşüm ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayan faaliyetlerin desteklenmesi esastır.

(2) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamındaki sektörler başta olmak üzere bu Kanunda yer alan uygulamalara yönelik stratejik öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının yeşil dönüşüm ve adil geçiş desteklerini kullanması veya kullanımının teşvik edilmesi için uygun mekanizmalar oluşturulur.

(3) Yeşil dönüşüm destekleri; iklim yatırımlarını yapmak, yaptırmak veya teşvik etmek ile iklim yatırımlarının risk algısını ve borçlanma maliyetlerini azaltmaya yönelik olarak

sigorta işlemlerini desteklemek, yeşil ve sürdürülebilir sermaye piyasası aracı ihraçlarını teşvik etmek, garanti temini ile hibe ve finansman maliyeti desteği de verebilecek şekilde finansal araçların geliştirilmesi ve bunların uygulanmasını desteklemek amacıyla kullanılır.

(4) Yeşil dönüşüm desteklerinin kullanımında yıllara sari taahhütlerin stok tutarı, özel hesap gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yıllık yeniden değerlendirme oranıyla artırılmış son dört yıl gelir toplamının 2 katını geçemez.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Başkanlık tarafından belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim, Yaptırım, Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim ve yaptırımlarda yetki

MADDE 15- (1) 6362 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanunda yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden kaynaklı olarak idari yaptırıma bağlanan fillere ilişkin denetleme yetkisi Başkanlığa aittir.

(2) İlgililer; denetimlerde gerekli ortamın sağlanması ve istenilen tüm bilgi ve belgeler ile iklim değişikliğine neden olabilecek faaliyetlerle ilgili olarak, kullandıkları hammadde, yakıt, çıkardıkları ürün ve atıklar, emisyon miktarları, acil durum plânları, izleme sistemleri ve sera gazı emisyon raporları ile diğer bilgi ve belgeleri talep edilmesi halinde Başkanlığa veya yetkili denetim birimine vermek, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek veya yetkililerin yaptıracakları analiz ve ölçümlerin giderlerini karşılamak zorundadırlar.

(3) Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Başkanlığa aittir. Bu yetki Başkan tarafından kullanılır.

İdari yaptırımların uygulanması, tahsili ve kanun yolları

MADDE 16- (1) Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırımların uygulanmasını gerektiren fiillerle ilgili olarak Başkanlıkça nitelikleri ve kapsamı yönetmelikle belirlenerek yetkilendirilen denetim elemanlarınca bir tutanak tanzim edilir. Bu tutanak denetim elemanlarının bağlı bulunduğu ve idarî yaptırım kararını vermeye yetkili mercie intikal ettirilir. Bu merci, tutanağı değerlendirerek gerekli idarî yaptırım kararını verir. İdarî yaptırım kararı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre idarî yaptırım kararını veren merci tarafından ilgiliye tebliğ edilir.

(2) İdari yaptırım kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idari yargıda Başkanlığa karşı dava açılabilir. Dava açılması idarece verilen cezanın tahsilini durdurmaz.

(3) İdarî para cezalarının tahsil usûlü hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

(4) Bu Kanuna göre verilecek idarî para cezalarında ihlalin tespiti ve cezanın kesilmesi usûlleri ile ceza uygulamasında kullanılacak makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolüne ilişkin usûl ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Başkanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İdari nitelikteki yaptırımlar

MADDE 17- (1) İdarî nitelikteki yaptırımlar şunlardır:

a) Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak;

1) Sera gazı emisyonu izleme planını sunmayanlara veya süresi içerisinde güncellemeyenlere 200.000 Türk Lirası,

2) Doğrulanmış sera gazı emisyonu raporunu süresi içerisinde sunmayanlara 300.000 Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

b) Ozon Tabakasını İncelten Maddelere ilişkin usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak;

1) Üreten, işleyen, ithal ve ihraç edenler ile piyasaya arz edenlere 700.000 Türk Lirası;

2) Taşıyan, bakım, onarım ve servis amaçlı hizmet veren gerçek ve tüzel kişilere 100.000 Türk Lirası

3) Bildirim ve raporları veri tabanına süresi içerisinde girmeyen ya da verileri güncellemeyenlere 100.000 Türk Lirası,

idarî para cezası verilir.

c) Florlu Sera Gazlarına ilişkin usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak,

1) Florlu sera gazlarını kullanan, ticaretini yapan ve piyasaya arz edenlere 700.000 Türk Lirası

2) Hidroflorokarbonlar kotasız ve kotayı aşan miktarlarda ithal edenlere 700.000 Türk

Lirası,

3) Florlu sera gazları içeren kapların ve ürünlerin veya ekipmanların etiketlenmesi hükümlerine uymayanlara 100.000 Türk Lirası,

4) Bildirim ve raporları veri tabanına süresi içerisinde girmeyen ya da verileri güncellemeyenlere 100.000 Türk Lirası,

5) Florlu sera gazı içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipmana müdahale eden gerçek ve tüzel kişilere 100.000 Türk Lirası

idari para cezası verilir.

ç) Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin mevzuat kapsamında doğrulanmış sera gazı emisyon raporunun zamanında sunulmaması durumunda, işlem kayıt sistemindeki hesaplarda yer alan tahsisatlar üzerinden teslim yükümlülüğünün ifası dışında işlem yapılması engellenir. Doğrulanmış sera gazı emisyon raporunun sunulmasıyla birlikte hesaplardaki engel kaldırılır. Raporun sunulması ile hesaplardaki engelin kaldırılması, idari para cezasının uygulanmasına engel teşkil etmez.

d) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamına dahil olan işletmelerden sera gazı emisyon izni almadan faaliyet gösteren veya süresi biten veya iptal edilen sera gazı emisyon izni ile faaliyetlerine devam edenlerden; doğrulanmış yıllık sera gazı emisyon raporu bulunan işletmelere en son raporda yer alan her bir ton karbondioksit eşdeğeri emisyon miktarı başına 10 TL, bunlardan doğrulanmış yıllık sera gazı emisyon raporu bulunmayan işletmelere ise 500.000 Türk Lirasından 10.000.000 Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Bu fıkra kapsamındaki işletmelere sera gazı emisyon izin süreçlerini tamamlamak üzere bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Verilen süre sonrasında sera gazı emisyon izni almayan işletmelerin sera gazı emisyonuna neden olan faaliyetleri durdurulur. Bu bendin hangi hallerde ve hangi kapasitedeki tesise uygulanacağına ilişkin miktar ve esaslar Başkanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

e) Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereği yükümlülüğünü yerine getirmeyen proje sahiplerine, 100.000 Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası projenin kayıt yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

f) Emisyon Ticaret Sistemine ilişkin süresi içerisinde yükümlü olunan miktarda tahsisat tesliminde bulunmayanlara teslim edilmeyen her bir tahsisat için sera gazı emisyon raporunun ait olduğu yılın son 3 ayına ait birincil piyasa ağırlıklı ortalama tahsisat fiyatı ile son 3 ayına ait ikincil piyasa ağırlıklı ortalama tahsisat fiyatının yüksek olanının 2 katı karşılığına denk gelecek şekilde idari para cezası uygulanır.

g) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamındaki tahsisatlarını teslim etme yükümlülüklerinin her yıl için en az %80 kadarını süresi içerisinde 2 yıl üst üste yerine getirmeyen

işletmelerin sera gazı emisyon izni iptal edilir.

ğ) Bu Kanunda öngörülen bilgi ve belge verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 100.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Bu Kanuna tabi faaliyetler yönünden bilgi suiistimali, gizli bilgilerin yasa dışı olarak açıklanması veya piyasa dolandırıcılığı gibi ihlallerde, ihlalin niteliğine göre Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 6362 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde idari yaptırım uygulanır.

(3) Bu maddenin uygulanmasında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların fiilin suç oluşturması haline ilişkin hükümleri saklıdır.

(4) Bu Kanunda yazılı fiiller hakkında verilecek idari nitelikteki yaptırımlar, bu fiiller için diğer kanunlarda yazılı yaptırımların uygulanmasına engel olmaz.

(5) Bu Kanunda belirtilen idarî para cezaları, bu cezaların verilmesini gerektiren fiillerin işlenmesinden itibaren üç yıl içinde birinci tekrarında bir kat, ikinci ve müteakip tekrarında iki kat artırılarak verilir.

Düzenleyici işlemler ve çeşitli hükümler

MADDE 18- (1) Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.

(2) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun, 6362 sayılı Kanunun ve diğer Kanunların ilgili hükümleri niteliğine uygun düştüğü ölçüde uygulanır.

Uzmanlığa ve uzman yardımcılığına atanma

MADDE 19- (1) İklim Değişikliği Başkanlığı adına ve hesabına istihdam edilmek üzere 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen memur kadrolarında çalışan personelden iklim değişikliği alanında; yüksek lisans eğitimini tamamlayanlar İklim Değişikliği Uzman Yardımcılığı, doktora eğitimini tamamlayanlar İklim Değişikliği Uzmanlığı kadrosuna atanırlar.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 20- (1) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde yer alan “sera gazı emisyonlarının takibine yönelik karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

b) 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bakanlıkça;” ibaresinden sonra gelmek üzere “İklim Değişikliği Başkanlığına,” ibaresi eklenmiştir.

c) 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 03/05/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun;

a) 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine “enerji kimlik belgesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve ulusal yeşil sertifika” ibaresi eklenmiştir.

b) 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasında “ve gözetmenlerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “, enerji kimlik belgesi ve yeşil sertifika düzenleyenlere” ibaresi ve fıkranın sonuna “Bunlardan Bakanlıkça verilen bir yetkiye istinaden hizmet görenlerin yetkileri aykırılığın niteliğine göre süresiz veya 1 yılı geçmemek üzere Yönetmelikle belirlenecek sürede kısıtlanabilir.” cümlesi eklenmiştir.

(3) 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ile ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş.

“OSB’ler, yenilenebilir enerji sistemleri kurarak enerji tüketimlerinin en az % 10’unu bu sistemlerden karşılayacaktır.”

“OSB alanı içerisinde oluşan atıkların döngüsel ekonomi prensibi ile yönetimine yönelik sistemlerin kurulması zorunludur.”

(4) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“bb) Sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yerel iklim değişikliği eylem planlarını hazırlamak veya hazırlanmasını koordine etmek.”

(5) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “çevre,” ibaresinden sonra gelmek üzere “sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yerel iklim değişikliği eylem planlarını hazırlama veya hazırlanmasını koordine etme,” ibaresi eklenmiştir.

(6) 3/7/2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “çevre ve çevre sağlığı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yerel iklim değişikliği eylem planlarını hazırlama veya hazırlatma,” ibaresi eklenmiştir.

(7) 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci maddesinin

sekizinci fıkrasında yer alan “ve emisyon ticaretine” ile onbirinci fıkrasında yer alan “ve emisyon ticareti” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Emisyon Ticaret Sistemi tamamen uygulanmaya başlanmadan önce pilot uygulama dönemi uygulanır. Pilot uygulama döneminin kapsamı, süresi ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak Başkanlıkça belirlenir. Pilot uygulama döneminde, bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi sebebiyle tesis edilen idari para cezaları %50 oranında indirilmek suretiyle uygulanır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl içerisinde Emisyon Ticaret Sistemi kapsamı dahilinde yer alacak işletmeler sera gazı emisyon izni almak zorundadır. Üç yıllık süre içerisinde işletmelerin; ETS kapsamında faaliyetlerine devam edebilmeleri için, bir kereye mahsus olmak üzere sera gazı emisyon izinlerinin olduğu varsayılır. Gerekli görüldüğü takdirde Başkanlık; bu fıkroda yer alan süreyi, bitim tarihlerinden itibaren iki yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

(3) Bu Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen ceza hükmü Başkanlığın kayıt sistemini belirlemesi ve resmi internet sitesinde duyuru yapması ile uygulanmaya başlar.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesinde belirtilen mevzuata ve planlama araçlarına ilişkin hazırlama ve uyarlama yükümlülükleri ilgili kurumlarınca en geç 31/12/2024 tarihine kadar yerine getirilir. Gerekli görüldüğü takdirde Başkanlık; bu maddede yer alan süreyi, bitim tarihinden itibaren bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen yerel iklim değişikliği eylem planları, en geç 31/12/2024 tarihine kadar hazırlanır. Gerekli görüldüğü takdirde Başkanlık; bu maddede yer alan süreyi, bitim tarihinden itibaren bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Döner sermaye işletmesinin kuruluş sermayesi olarak 5 milyon TL bir defaya mahsus olmak üzere Bakanlık Döner sermaye işletmesi bütçesinden aktarılmak suretiyle karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanunun denetime ve idari yaptırımların uygulanmasına ilişkin hükümleri, Başkanlığın taşra teşkilatlanması tamamlanıncaya kadar 2872 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça yerine getirilir. Bu dönemde Başkanlığın ilgili birimleri ile iş birliği sağlanır.

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Başkanlık bünyesinde, memur kadrolarında fiilen görev yapan ve en az oniki ay hizmeti bulunan personelden

dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler, eğitim, fen/edebiyat, ziraat, mühendislik ve/veya mimarlık fakültelerinden mezun olanlar; YDS veya Yükseköğretim Kurumu tarafından denkliği kabul edilmiş sınavda en az (C) düzeyi dil şartını sağladıklarına dair belgeyi 3 yıl içerisinde Başkanlığa sunduklarında; memuriyette geçen hizmet yılı en az 10 yıl ve üzeri olanlar ilgili mevzuat gereği hazırlanacak uzmanlık tezini sunmaları ile İklim Değişikliği Uzmanlığına, hizmet yılı 10 yılın altında olanlar ise ilgili mevzuatı çerçevesinde İklim Değişikliği Uzman Yardımcılığına, bir defaya mahsus olmak üzere 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 11 inci maddesine göre belirlenen atama sayısı sınırı aranmaksızın atanabilirler. Bu şekilde atanacakların sayısı, İklim Değişikliği Uzmanı toplam kadro sayısının yüzde ellisini geçemez.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.